

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám: IV/ 0 2 1 7 7 - 2 / 2023

Érkezett: 2023. NOV. 30. 11. 5 (4a) beadvány alapján

Érkezés módja

POSTÁN @ EGYÉB:

Példány: Melléklet: Kezelőiroda:

T.

Győri Törvényszék útján, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 71. § (4a) bekezdése alapján
Dr. Román Gyula ügyvéd Cégkapu útján (59709309#)

Ügyszám: 9.K.700.586/2021.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **Dr. Román Gyula egyéni ügyvéd** ()

által a mellékelt ügyvédi meghatalmazás alapján képviselt ()

korábbi felperes, mint **indítványozó** az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 27. §-a, valamint az Alkotmánybíróság **IV/2177-1/2023. iktatószámú** tájékoztatása alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz kiegészítést

terjesztjük elő.

Dr. Bitskey Botond főtitkár Úr 2023. október 12. napján kiadott IV/2177-1/2023. iktatószámú tájékoztatása szerint a 2023. szeptember 28. napján beadott indítványunk hiányos, mivel nem tartalmazott részletes indoklást arra vonatkozóan, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvénnyel, valamint nem került csatolásra érvényes ügyvédi meghatalmazás. Kérte, hogy a hiánypótlásnak az eredeti indítvány kiegészítésével, azzal egységes szerkezetben tegyünk eleget. A hiánypótlásra felhívást 2023. október 26. napján vettük kézhez, amelynek végső benyújtási határideje 2023. november 27. napja (hétfő). Jelen beadványunkkal kívánunk a Főtitkár Úr tájékoztatólevelében előadottaknak eleget tenni. A jelen beadvány egységes szerkezetbe foglalt a 2023. szeptember 28. napján kelt beadvánnyal.

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a **Kúria Kfv.I.37.191/2023/6. számú** és a **Győri Törvényszék 9.K.700.586/2021/95. számú kiegészítő ítéletével kiegészített - 9.K.700.586/2021/79. számú ítéletének** alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Kérelmünk indokolásaként az alábbiakat adjuk elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A Közigazgatási eljárás:

A felperes helyben lakó fiatal gazda, akinek a tulajdonszerzése az állattartáshoz szükséges takarmányszükséglet biztosításához lett volna szükséges. Az elsőfokú bíróság előtt perben nem álló () mint eladó és () mint vevő 2020. szeptember

24. napján adásvételi szerződést kötöttek az [REDACTED] helyrajzi számú, összesen 9382 m² alapterületű, 11,8 kataszteri tiszta jövedelmi értékű a) gyümölcsös, b) szántó, c) kert, d) kivett udvar és építési jogilag rendezetlen épület, f) szőlő, g) kert megnevezésű ingatlan 2204/9535 tulajdoni hányadának adásvétele tárgyában, a kölcsönösen kialakított vételárát 2.650.000 forintban állapították meg. Az adásvételi szerződés közzététele 2020. október 5. napján megtörtént, így a közlés kezdőnapja 2020. december 6. napja, az elővásárlásra jogosult jognyilatkozatának megtételére nyitva álló 60 napos határidő utolsó napja 2020. december 4. napja. A közzététel időtartama alatt az elsőfokú eljárásban felperes (indítványozó), mint tulajdonostárs a 2020. november 16. napján kelt panasz és kivizsgálási kérelem tárgyú beadványában bejelentette, hogy elővásárlási jogával szeretne élni, azonban a vételár eltántorító számára. Kérte az adásvétel tárgyát képező ingatlan értékbecslő általi felmérését, és amennyiben bizonyosságot nyer, hogy az adásvételi szerződésben feltüntetett összeg feltűnő értékaránytalanságot mutat, akkor az értékbecslés szerinti vételáron élne elővásárlási jogával. Rámutatott, hogy az [REDACTED] helyrajzi számú ingatlanból általa párhuzamosan vásárolt 2205/9535 tulajdoni hányadra 800 Ft/m² áron kötött szerződést, valamint az általa és a felesége által további szomszédos területek vásárlása 240 Ft/m², 422 Ft/m² és 417 Ft/m² áron valósult meg. Álláspontunk szerint az adásvétel tárgyát képező ingatlanra az értékbecslő 400 Ft/m² fölötti értéket nem állapíthatna meg, a telek jellemzőit tekintve reálisan 880.000 forint körüli a vételár, amelynek kifizetését felperes vállalta volna, élve elővásárlási jogával.

Az adásvételi szerződés jóváhagyására irányuló eljárásban megállapítást nyert, hogy a szerződés tárgyát képező ingatlan a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) hatálya alá tartozik. A benyújtott adásvételi szerződést jóváhagyásra alkalmasnak értékelést kapott, ezért a 2021. január 13. napján kelt 570211/2021. ügyszámú végzésében a [REDACTED] **Megyei Kormányhivatal megkereste a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara** föld fekvése szerinti területi szervét (a továbbiakban: helyi földbizottság) állásfoglalás kiadása céljából. A megkeresésben rögzítette, hogy elővásárlási jogról lemondó, illetve vételi ajánlatot elfogadó nyilatkozat nem érkezett, ezért a Földforgalmi törvény 23. § (3) bekezdése alapján jegyzék nélkül keresi meg a helyi földbizottságot. A helyi földbizottság a 2021. február 1. napján kelt KOM01-00290-8/2021 iktatószámú állásfoglalásában az adásvételi szerződés jóváhagyását a szerződés szerinti vevő esetében támogatta. A támogatás indoka körében, a vételár tekintetében rögzítette, hogy „Az ingatlan a belterület közelében, felépítményes környezetben, felparcellázott hobbikertként funkcionáló övezetben helyezkedik el, bekerített, épület található rajta, közmű ellátása biztosított, az adásvétellel csekély térmértékű földrészlet kerül a vevőhöz, funkcióját és elhelyezkedését tekintve elkülönül a mezőgazdasági üzemi méretű külterületi földingatlanoktól, a kiskertes hasznosítás jellemzi, a vételár ezért térhet el a hasonlóan külterületi besorolású földrészletekétől. A földbizottság jelen vételárát nem tekintette a település külterületi, mezőgazdasági művelés alatt álló termőföldek piaci forgalmi értékét meghatározó és számításba vehető vételárként.

Az alperes a 2021. február 25. napján kelt **570211/3/2021. ügyszámú végzésében** ismételt megkereste a helyi földbizottságot állásfoglalás kiadása céljából, ezzel egyidejűleg továbbította az indítványozó kérelmét, továbbá rögzítette, hogy a panaszban megjelölt körülmények a vételár alapos vizsgálatát tehetik szükségessé. A helyi földbizottság a 2021. március 22. napján kelt KOM01-00910-8/2021 iktatószámú állásfoglalásában az adásvételi

szerződés jóváhagyását a szerződés szerinti vevő esetében támogatta. A támogatás indoka körében, a vételár tekintetében rögzítette, hogy „Az ingatlan a belterület közelében, felépítményes környezetben, felparcellázott hobbikertként funkcionáló övezetben helyezkedik el, részben bekerített, épület és udvar található rajta, közmű ellátása biztosított, az adásvétellel csekély térmértékű földrészlet kerül a vevőhöz, funkcióját és elhelyezkedését tekintve elkülönül a mezőgazdasági üzemi méretű külterületi földingatlanoktól, a kiskertes hasznosítás jellemzi, a vételár ezért térhet el a hasonlóan külterületi besorolású földrészletekétől. A földbizottság jelen vételárat nem tekinti a település külterületi, mezőgazdasági művelés alatt álló termőföldek piaci forgalmi értékét meghatározó és számításba vehető vételárként, és rámutat arra, hogy a vevő a szerződéssel megvásárolt részaránnyal a külterületi mezőgazdasági művelési ágba sorolt területek mellett az épületben és az udvarban is tulajdoni arányt szerez, ezért a vételárat nem tartja túlzottnak és aránytalannak.”.

A [REDACTED] Megyei Kormányhivatal a 2021. március 31. napján meghozott 570211/5/2021. számú határozatában – a helyi földbizottság állásfoglalása alapján - az adásvételi szerződést jóváhagyta. Rögzítette, hogy az adásvételi szerződés megfelel a Földforgalmi törvényben meghatározott alaki és tartalmi feltételeknek, érvénytelenségi ok nem áll fenn, továbbá a Földforgalmi tv. 27. §-ában meghatározott, a jóváhagyás megtagadásának alapjául szolgáló egyéb ok sem állapítható meg.

A kereseti kérelem:

A **keresetünkben** kértük az elsőfokú bíróságtól közigazgatási határozat megváltoztatását, az adásvételi szerződés hatósági jóváhagyásának megtagadását. Álláspontunk szerint a közigazgatási határozat a Földforgalmi törvény 21-24. §-ában foglaltakra figyelemmel törvénysértő, mivel a jóváhagyott adásvételi szerződés szerinti 1.200 Ft/m² vételár jelentősen eltér a helyben alkalmazott, és az alperes más ügyben hozott határozatában jóváhagyott, [REDACTED] 2020. szeptember 5. napján [REDACTED] eladó és [REDACTED] között létrejött adásvételi szerződés szerinti 877 Ft/m² vételártól, illetve további szomszédos ingatlanok vételárától, az eltúlzott vételár sérti az elővásárlási jogát, ezért az adásvételi szerződés jóváhagyását meg kellett volna tagadni. Hivatkoztunk összehasonlítható vételárakra, továbbá okirati bizonyítékként [REDACTED] ingatlan vagyonértékelő és közvetítő szakértői véleményére, amely szerint a perbeli adásvételi szerződés tárgyát képező [REDACTED] külterület [REDACTED] helyrajzi szám alatt felvett ingatlan 2204/9535 arányú tulajdoni hányadának forgalmi értéke 818.090 Ft. Kértük igazságügyi szakértő kirendelését, valamint a keresetlevélhez csatolt, összehasonlító adásvételi szerződések okirati bizonyítékként történő felhasználását.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte

A [REDACTED] Megyei Kormányhivatal, mint alperes a kereset elutasítását és a perköltségben marasztalását kérte, álláspontja szerint jogszerűen járt el. Előadta, hogy a Földforgalmi tv. 30. §-a értelmében közigazgatási perben a bíróság a mezőgazdasági igazgatási szerv döntését nem változtathatja meg, továbbá, hogy a felperes a nyitva álló határidőben elfogadó nyilatkozatot nem tett, álláspontja szerint a helyi földbizottság állásfoglalása megfelelt a jogszabályi előírásoknak, miután a tényállás tisztázási kötelezettségének eleget tett, az állásfoglalás kialakításához figyelembe vett, illetve az azt alátámasztó szempontokat az

állásfoglalás tartalmazta, így szerinte az állásfoglalás megállapításai jogszerűen eredményezték a tulajdonszerzés támogatását. Nem vitatta, hogy a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) 27. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a felperes elővásárlásra jogosult volt és ügyfélnek minősült, azonban álláspontja szerint a 2/2018. (IX. 17.) KMK vélemény 6. bekezdése nyomán keresetösségi joggal nem rendelkezett, mivel elővásárlási jogával nem élt, elfogadó nyilatkozatot nem tett, a szerződés szerinti vevő tulajdonszerzését pedig akkor vitathatná, ha érvényes és hatályos elfogadó nyilatkozatot tesz.

Az elsőfokú eljárás

A **Győri Törvényszék**, mint elsőfokú bíróság 2022. november 22. napján meghozott - és a 2023. február 22. napján kelt **9.K.700.586/2021/95. számú kiegészítő ítéletével kiegészített - 9.K.700.586/2021/79. számú ítéletével** a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy indítványozó ügyfélnek minősülő felperes, akit a kifüggesztett adásvételi szerződés szerinti túlzónak tartott vételár gátolt az elővásárlási joga gyakorlásában. Az elsőfokú bíróság a vételárra, mint szakkérdésre szakértőt rendelt ki. A szakvéleményre felperes észrevételeket tett, ezért a szakértő meghallgatásra került. A szakértő a piaci forgalmi érték módszert alkalmazta és rögzítette, hogy a per tárgyát képező teljes ingatlan forgalmi értéke a határozat meghozatalának időpontjára nézve 10.600.000 Ft volt, ebből a per tárgya szerinti tulajdoni hányadra jutó forgalmi érték 2.449.660 Ft volt.

Az ítélet indokolásában foglaltak szerint nincs általános szabály arra nézve, hogy a tényleges forgalmi értéktől milyen arányú eltérést minősíthet a bíróság jogsértőnek azért, mert alkalmas lehet az elővásárlásra jogosultak távoltartására az elővásárlási jogok gyakorlásától.

A peres felek elfogadták a szakértő azon tartalmú nyilatkozatát, hogy a perrel érintett években átlagosan 10% volt évente az ingatlanok árának emelkedése, így amennyiben a becsült forgalmi értéket az adott tulajdoni hányadra nézve 2020-ra állapítjuk meg, az így is kevesebb, mint 20 %-kal tér el az olyan, azonos jogi jellegű és összehasonlításra alkalmas ingatlanok fajlagos m² árától, amelyek egyébként több jellemzőjükben (területnagyság, megoszthatóság, közművel való ellátottság) elmaradnak a perrel érintett ingatlanok jellemzőitől. Az elsőfokú bíróság rögzítette továbbá, hogy a szakértőnek az ingatlan forgalmi értékét az egész ingatlanra nézve kellett megadni, a perben pedig csak 2204/9535 tulajdoni hányad érintett, így a megállapított értéken az sem változtat érdemben, ha a szakértői vizsgálat az ingatlanon található felújításra szoruló felépítmény egyes részeivel kapcsolatban a becsült értékekhez képest a pontosabb vizsgálat során kis mértékben más adatokat állapít meg, illetve következtetésekre jut. Az elsőfokú bíróság a felperes által benyújtott adásvételi szerződésekből származó adatok felhasználását mellőzte, mert az ingatlan forgalmi értékének meghatározása szakkérdés, így az összegyűjtött adatokból a bíróság kellő kompetencia hiányában nem tud átfogó és megbízható következtetéseket levonni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint helyes a szakértő azon következtetését, hogy a forgalmi érték meghatározása során a mezőgazdasági hasznosítási célú hozamszámítás módszerét nem a forgalmi érték elsődleges meghatározásához, hanem a forgalmi érték piaci módszerrel történő meghatározásakor az adatok nagyságrendi ellenőrzéséhez kellett csak felhasználni.

A felülvizsgálati eljárás

A Győri Törvényszék ítéletével szemben **2023. január 28.** napján felülvizsgálati kérelmet terjesztettünk elő. A **Kúria Kfv.I.37.191/2023/6.** számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a felülvizsgálati kérelmünket, mint alaptalant elutasította.

A felülvizsgálati kérelem:

A felperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet megváltoztatását, a szakvélemény aggályosnak minősítését, az erre alapozott jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását azzal, hogy a művelés alól ki nem vont termőföld ingatlant a nyilvántartás szerint, a tényleges felhasználása alapján, a Földforgalmi törvényben foglalt szempontoknak megfelelően értékelje, állapítsa meg az adásvételi ár eltúlzott voltát és annak alkalmasságát az elővásárlásra jogosult joggyakorlásának korlátozására. Jogszabálysértésként a Földforgalmi törvény 21. §- 24. §-ai kerültek megjelölésre (a Kúria szerint csak a 21. § és a 23. §-ok), a termőföldnek nem minősülő ingatlanok hitelbiztosítéki értékének meghatározására vonatkozó módszertani elvekről szóló 25/1997. (VIII. 1.) PM rendeletet (a továbbiakban: PM rendelet), a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. §-át, 308. §-át, 315. §-át és 316. §-át.

A felperesi álláspont szerint az elsőfokú bíróság nem az ügybevágó módon fogalmazta meg a szakkérdéseket, a szakértői vélemény becslési hibákat tartalmazott, az ingatlant zártkertként vizsgálta, a vételár, így eltúlzott és eltántorító volt. A felperes hivatkozott a joggyakorlat kiegészítése körében, arra, hogy a nem alakult ki jogértelmezés vagy ellentétes volt az állam által törvényben meghatározott agrárpolitikai és földbirtokpolitikai érdekekkel. A földértékét helyben kell megállapítani az egy év alatt elérhető haszon értékét kell 20 évre előre vizsgálni, az a vételár vizsgálatának viszonyítási alapja, illetve a termőföld értékesítésének felső határa. Figyelemmel kell lenni a törvényben foglalt jogalkotó által meghatározott agrárpolitikai célok elérésére. A földszerző fél az ingatlan bíróság által történő felosztását már kezdeményezte az illetékes Járásbíróság előtt a mezőgazdasági földingatlanon a közös tulajdon megszüntetése tekintetében.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme:

Az alperes előadta, hogy a vételár arányosságát a Kúria több döntésében szakkérdésnek minősítette, amelynek megválaszolására sem az alperes, sem az alperesi érdekelt nem rendelkezik kompetenciával, bizonyítékok felülmérlegelésére kivételes esetben van csak mód.

A Kúria döntése:

A Kúria ítélete szerint a felperes az adásvételi szerződés közétételének időtartalma alatt érvényes és hatályos elfogadó jognyilatkozatot nem tett, hanem egy panasz és kérelem tartalmú beadványt nyújtott be a szerződés szerinti vételár túlzottan magas volta miatt. A tényállás e releváns elemére figyelemmel a Kúria - az elsőfokú bírósággal egyetértve - a felperes keresetösségi jogának vizsgálata körében rögzítette egyrészt, hogy a felperes ügyfél

volt, másrészt, hogy nem várható el az elővásárlásra jogosulttól, hogy a szerződésre vonatkozóan az általa túlzónak tartott vételárú ingatlanra elfogadó jognyilatkozatot tegyen, harmadrészt, hogy ilyen esetben az elővásárlási jog jogosultjának a megelőző eljárásban kell jelezni a szerződéses vételár eltúlzott voltával kapcsolatos észrevételét, és az eljárás további szakaszában igényét közigazgatási per keretében érvényesítheti. Megállapította, hogy a felperes keresetösségi joga a szerződés szerinti vételár túlzott voltának vitatására nézve áll fenn és a felperes a keresetében e körben vitatta az adásvételi szerződést jóváhagyó közigazgatási határozat jogszerűségét. A Kúria indoklása szerint a keresetösségi jog az adásvételi szerződés szerinti vételár arányos vagy aránytalan voltának megállapítására vonatkozik. Az elsőfokú bíróság sem vizsgálta az agrárpolitikai célok megvalósulását, annak vizsgálata csak a túlzott vételárra terjed ki, az indoklás szerint, így azt a Kúriának vizsgálnia nem kellett. A vételár megállapítását az elsőfokú bíróság helyesen minősítette szak kérdésnek. Az indoklás további részében a Kúria kifejtette, hogy a bizonyítékok újraértékelésének felülvizsgálati eljárásban csak kivételes esetben van helye, az elsőfokú bíróság van ugyanis abban a helyzetben, hogy a bizonyítékokat közvetlenül megvizsgálja, a szakértőhöz kérdést intézzen, a szakértői vélemény kiegészítésére intézkedjen. A Kúria indoklása szerint a szakértő minden kérdésre kiterjedő aggálytalan szakvéleményt készített, amelyet az elsőfokú bíróság az ítélezése alapjául alappal fogadott el. A Kúria indoklása szerint a felperes által felhozott Bírósági Határozatok Gyűjteményében (BHGY) foglat ítéletek tényállása jelen ügyétől eltér, ezért azokat a nem kell figyelembe venni.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Tájékoztatjuk a t. Alkotmánybíróságot, hogy a bírói úton rendelkezésre álló valamennyi jogorvoslati lehetőséget **kimerítettük**.

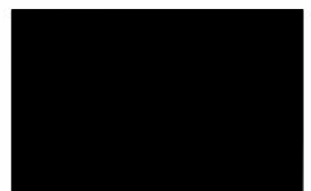
A **Kúria** 2023. június 28. napján kelt Kfv.I.37.191/2023/6. számú ítélete ellen a Kp. 116. §-ának d) pontjában pontja alapján **nincs helye felülvizsgálatnak**.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A **Kúria** 2023. június 28. napján kelt Kfv.I.37.191/2023/6. számú ítéletét **2023. augusztus 7. napján vette át** az alulírott ügyvéd elektronikus kézbesítés alkalmával, ezért a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló 60 napos törvényes határidő **2023. október 6. napján** (pénteken) járna le.

Dr. Bitskey Botond főtitkár Úr 2023. október 12. napján kelt IV/2177-1/2023. iktatószámú levelét 2023. október 26. napján vettük át, amelyben arra hív fel bennünket, hogy a 2023. szeptember 28-án benyújtásra került alkotmányjogi panaszunk indoklását egészítsük ki és pótoljuk az ügyben eljáró jogi képviselő meghatalmazását. A felhívás tartalmazta, hogy az alkotmányjogi panaszt egységes szerkezetben nyújtsuk be az Alkotmánybíróság számára. Az alkotmányjogi panasz kiegészítésének végső határideje 2023. november 25. napja (szombat), ezért 2023. november 27. napján (hétfőn) kell postára adni.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A pertörténet során ismertetett elsőfokú és felülvizsgálati eljárásokban az indítványozó **felperesként** vett részt, ezért a jogai és érdekei azon eljárásokban is érvényesítésre kerültek **közvetlen érintettsége** miatt, melyet a nevezett eljárásokban előterjesztett beadványai tartalmaznak.

Az indítványozó jogosultságát az **Abtv. 27. §**-ára alapítja, figyelemmel arra, hogy a jelen indítvánnyal érintett alaptörvény-ellenes bírói döntések az általa kezdeményezett eljárásokban, alapvető jogai, az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmeivel születtek.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Álláspontunk szerint a Kúria Kfv.I.37.191/2023/6. számú a Győri Törvényszék 9.K.700.586/2021/95. számú kiegészítő ítéletével kiegészített - 9.K.700.586/2021/79. számú ítéletét hatályban fenntartó ítélete sérti Magyarország Alaptörvényének (2011. április 25.) alábbi rendelkezéseit:

-sérti az Alaptörvény P) cikkét

(1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

(2) A termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása (1) bekezdés szerinti célok eléréséhez szükséges korlátait és feltételeit, valamint az integrált mezőgazdasági termelés-szervezésre és a családi gazdaságokra, továbbá más mezőgazdasági üzemekre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

- sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

-sérti az Alaptörvény XXVIII. cikkét

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

-sérti továbbá az Alaptörvény 28. cikkét

A bíróságok a jogalkalmazás során a **jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával** és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a **jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni.** Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a **józan észnek** és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Világos számunkra, hogy az Alaptörvény 28. cikke önmagában nem fogalmaz meg olyan jogot, amelyre alkotmányjogi panaszt önállóan lehetne alapítani, hiszen annak a bíróságok a címzettjei, ezért a XIII. cikk és a XXVIII. cikkel összefüggésben van helye érdemi vizsgálatnak. {3231/2014. (IX. 22.) ABh. [7]}

Álláspontunk szerint mind a Győri Törvényszék, mind pedig a Kúria döntése Alaptörvény ellenes, amikor a Földforgalmi tv. hatálya alól kiveszi a bíróságoknak tetsző „quasi zártkerti” ingatlanoknak minősített termőföldingatlanokat. Mind a két bírósági ítélet sérti indítványozó tulajdonhoz való jogát, ezért sérti az Alaptörvényt és önkényesen ítélt többletjogosultságokat a termőföld adásvételi szerződésében lévő eredeti vevőnek. A Kúria és korábban a Győri Törvényszék ítélete azért is Alaptörvény ellenes, hiszen nem bírálja el indítványozó lényeges kereseti és -később- felülvizsgálati kérelmét, így megsértve a tisztességes eljáráshoz való jogát.

Abtv. 29. § *Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.*

Abtv. 52. § (1b) *Az (1a) bekezdésben foglalt eseteken kívül a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli*

b) az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét,

Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói-döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Véleményünk szerint a fenti alaptörvényi rendelkezések megsértése miatt a Kúria Kfv.I.37.191/2023/6. számú és a Győri Törvényszék 9.K.700.586/2021/95. számú kiegészítő ítéletével kiegészített - 9.K.700.586/2021/79. számú ítéletének alaptörvény-ellenessége megállapítható.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

A támadott Kúriai döntést -és az elsőfokú ítéletet is- ellentétesnek tartjuk az Alaptörvény több rendelkezésével, így az Alaptörvény P cikk (1)-(2) bekezdéseivel, a XIII. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1)-(2) bekezdéseivel, valamint az Alkotmány 28. cikkével. A következő pontokban indokainkat részletesen kifejtjük.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

I. Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelme (a tulajdonhoz való jog)

A Győri Törvényszék jogértelmezése, amelyet később a Kúria is elfogadott és hatályban fenntartott indokolatlanul megkülönböztet egyes termőföldeket és lehetőséget biztosít arra, hogy a jogalkotói szándékkal ellentétesen bizonyos termőföldeket kivegyen a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.)

hatálya alól. Mind a Győri Törvényszék elé beterjesztett keresetlevélben, mind a Kúria elé előterjesztett felülvizsgálati kérelemben rámutattunk arra, hogy a termőfölddel kapcsolatos adásvétel jóval bonyolultabb és hosszabb folyamat, mint más ingatlan adásvétele. Az Alaptörvény P) cikke szerint a termőföld véges erőforrás, ezért annak megszerzése és védelme korlátok és feltételek mellett történhet. Ezeket a korlátokat és feltételeket az Alaptörvényből következően a törvényhozó sarkalatos törvényben a Földforgalmi tv.-ben írta elő. A termőföld megszerzése során figyelembe kell venni -többek között- az elővásárlásra jogosultak rangsorát, az általános agrárpolitikai és földbirtokpolitikai érdekek, valamint azt is, hogy az adás-vételi szerződés megfelel-e az általános agrárpolitikai szempontoknak [Földforgalmi tv. 24. § (3) bekezdés].

A Győri Törvényszéknek az indoklása pont a jogalkotó termőföldekkel kapcsolatos visszaélések megfékezésére tett szándékával ellentétes, amikor a homályos és aggályos szakértői véleményére alapított ítéletében kifejti, hogy [62] a perben vizsgált ingatlan olyan környezetben fekszik, ahol hétvégi pihenő kertes használat az uralkodó (...) és ezért a perbeli ingatlant **quasi zártkerti ingatlanként értékelte**. A döntésében előadta, hogy a Földforgalmi tv. 24. § (1) bekezdésének h) pontjában szabályozott [76] **a forgalmi érték meghatározása során a mezőgazdasági hasznosítási célú hozamszámitás módszerét nem a forgalmi érték elsődleges meghatározásához, hanem a forgalmi érték piaci módszerrel történő meghatározásakor az adatok nagyságrendi ellenőrzéséhez kellett csak felhasználni.**

A Kúria ezt az indoklást minősítette aggálytalannak és tartotta fent a Győri Törvényszék ítéletét hatályában. A Kúria nem is vizsgálta azt, hogy a Földforgalmi tv. 24. § (1) bekezdésének h) pont ha) alpontja szerint a földnek az ügylet szerinti ellenértéke alapos indok nélkül ne haladja meg erdőnek nem minősülő föld esetén a földnek - indexálással meghatározott - 20 éves termelési időszakra számított jövedelemtermelő képességét. A Kúria ítélete [30] pontjában említi, hogy vizsgálja ezt a feltételt, majd azonban indoklása [31]-[35] pontjaiban kizárólag arra szorítkozott, hogy felperes nem vitathatja a bíróság által aggálytalannak minősített szakértői véleményt. A Kúria ítélete [30] pontjában -idézte a Győri Törvényszék ítéletének [35] pontját- kifejtette azt is, hogy a túlzott ár, miatti agrárpolitikai célok megghiúsulásával kapcsolatos felperesi érveket vizsgálnia nem kellett, hiszen a felperes keresetösségi joga csak a túlzott vételár tekintetében állt fent.

A Kúria véleményével ellentétben a vételár jelentősen eltúlzott volt, a felek szándéka ezzel a földet használó földművesek távoltartására irányult abból a szempontból, hogy azok elővásárlási jogukat ne gyakorolják, emellett a vételár árfelhajtó hatást is eredményez, ezáltal a földet használó helyben lakó gazdálkodók esetén a bekerülési költségek indokolatlanul emelkednek, és ez korlátozza és kizárja a gazdaságok fejlesztését, ezért ellentétes a Földforgalmi tv. 23/A. § (1) bekezdés d) és e) pontjaiban foglalt helyi gazdálkodói közösség érdekeivel, és nem segíti az életvitelszerűen helyben lakó és gazdálkodó földműveseket sem. Emellett ellentétes a vidéki családi közösségek termelési közösségként való megszerveződése, és a helyi vállalkozások gyarapodása lévén erősödő agrártársadalom kialakulásának érdekeivel is. Az eljáró bíróságok döntései ezeken keresztül ellentétesek az Alaptörvénnyel, hiszen a termőföld véges erőforrás, ezért az a döntő a mezőgazdasági földtulajdoni viszonyok kialakításában, hogy az állam milyen agrárpolitikai célok érvényesítést kívánja előnyben részesíteni.

3354/2020. (X.14.) Ab határozat [26] A föld mint természeti tárgy korlátozott mértékben áll rendelkezésre: nem szaporítható és nem helyettesíthető. Ebből adódik, hogy a termőföldnél a tulajdonhoz jutás lehetőségének egyenlő esélye nehezebben teremthető meg, mint más, elvben korlátlanul rendelkezésre álló javaknál. A termőföld a mezőgazdasági termelés alapja. A tulajdoni, birtoklási, használati viszonyok, a föld védelmének szabályai kialakításában meghatározó, hogy az állam milyen agrárpolitikát követ, milyen célokat érvényesít. Az elővásárlási jogra vonatkozó szabályok megalkotásával a jogalkotó azt jelzi, hogy milyen alanyi kör számára kívánja a gazdálkodáshoz szükséges termőföldterületet biztosítani, illetve másik oldalról, milyen alanyi kör számára nehezíti vagy akadályozza a termőföld tulajdonának megszerzését.

Az eljáró bíróság ítéleteikben teljesen figyelmen kívül hagyták a termőföld megszerzésére vonatkozó szigorúbb szabályokat, nem vették figyelembe, hogy az állam milyen agrárpolitikát követ azt, hogy a megakadályozza a földbirtokok elaprózódását, a helyben lakó fiatalgazdákat földhöz juttassa, és hogy ezen célok elérésének a föld adásvételi szerződés meg kell, hogy feleljen. A célok elérésének -többek között- az is feltétele, hogy a föld vételára megfeleljen a Földforgalmi tv. 24. § (3) bekezdésében foglalt h) pont ha) alpontjának.

Mint arra a lentebb idézett Alkotmánybírósági végzés is rámutat a tulajdonhoz való alapjogot a jogszabályok a konkrét időállapotuk szerint töltik meg tartalommal. Az esetünkbe e tartalom egyik eleme, hogy az elővásárlás jogosultját a túlzott vételár ne tartsa távol elővásárlási jogosultságától, az is, hogy a tulajdonszerzésen keresztül a törvényben felsorolt agrárpolitikai célok megvalósuljanak.

A 3214/2015 Alkotmánybírósági végzés [18] Az államnak nincs kötelezettsége arra, hogy a magánszemélyt tulajdonszerzéshez vagy tulajdon élvezetéhez segítse [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 201.; 936/D/1997. AB határozat, ABH 1999, 615, 619.]. **A tulajdon jogi fogalmát és tartalmát általában nem közvetlenül az Alaptörvény, hanem más jogi normák határozzák meg.** Az Alaptörvény által védett jogok körét és tartalmát ugyanakkor az Alaptörvény alapján kell megállapítani. Ez az ellentmondás nehézséget jelent a tulajdonként védett jogosítványok meghatározásakor. Az ellentmondás úgy oldható fel, hogy **az Alaptörvény tulajdonhoz való alapjogként a jogszabályok által meghatározott tartalommal elismert, konkrét időpontban fennálló konkrét jogosítványokat védi: a törvényhozás a tulajdonhoz való alapvető jog alapján általában köteles tiszteletben tartani azokat a jogosultságokat, amelyek az alkotmányos értelemben vett tulajdonhoz való alapvető jog összetevői** (25/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [55]).

A föld tulajdonjogának megszerzésére vonatkozó rendelkezéseket a Földforgalmi tv. II. fejezete tartalmazza a 6-36. §-okban, ezen belül az elővásárlásra jogosultak sorrendjét és az elővásárlási jog gyakorlását a 18-22. §-ok, míg a szerződés hatósági jóváhagyását 23-30. §-ok.

Álláspontunk szerint a Győri Törvényszék döntése, majd az azt helybenhagyó a Kúria ítélete ellentétes az Alaptörvénnyel, hiszen indítványozó azért nem tudta gyakorolni elővásárlási jogát, mivel a túlzott vételár attól távol tartotta, ez pedig sérti tulajdonhoz való jogát, hiszen földtulajdont így nem tudott szerezni. A Győri Törvényszék és később a Kúria is ítéletével két halmazt képzett a mezőgazdasági földingatlanok körében, egyrésztől léteznek a továbbra is a Földforgalmi tv. hatálya alá tartozó termőföldek és a

quasi zártkerti termőföld ingatlanok. Ha a jövőben ez a bírósági jogértelmezés teret nyer, akkor az kiüresíti a Földforgalmi tv. rendelkezéseit és teret adhat a spekulatív földszerzésnek és a birtok elaprozódásnak. Ez a gyakorlat nem csak az indítványozó, de a többi magyarországi helyben lakó, fiatal, állattartógazda tulajdonhoz való jogát is sérti.

Érveink alátámasztására hivatkozunk az Alkotmánybíróság több, a tulajdonhoz való joggal összefüggésben hozott határozatára, így a 64/1993. (XII. 22.) Ab határozatra, valamint az azt megerősítő 26/2013. (X. 4.) Ab. határozatra.

Álláspontunk szerint a Győri Törvényszék és a Kúria érvelésével ellentétben annak van döntő jelentősége a mezőgazdasági földingatlanok tulajdoni viszonyainak kialakításában, hogy azok adásvételi szerződése megfelel-e az állam által előírt agrárpolitikai céloknak, amelyeket a Földforgalmi tv. 24. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell vizsgálni -többek között- a túlzott ár, a termőföld jövedelmezősége szerint. Amennyiben az adásvételi szerződés jelölt törvényhely alapján kerül vizsgálatra nem sérül az a mezőgazdasági földingatlanok tekintetében a tulajdonhoz való alapjog.

II. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme (tisztességes bírósági eljáráshoz való jog)

Fentiekén túlmenően a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga is sérült indítványozónak. Álláspontunk szerint a Kúria az ügy egyik lényeges elemét nem vizsgálta, vagyis az agrár politikai célkitűzések teljesülését, pedig arra mind lehetősége megvolt. A vételár eltúlzott voltán túl az indítványozó a teljes pert az agrárpolitikai célok megsértése miatt indította.

A Kúria az ügy érdemi megítélése szempontjából releváns kérdésre, mint az agrárpolitikai célok teljesülése tekintetében ítéletében szűkszavú indoklást adott, e szerint [30], „felperesnek jelen perben a keresetösségi joga - figyelemmel arra, hogy elővásárlási jogát nem gyakorolta, a törvényi kritériumoknak megfelelő elfogadó jognyilatkozatot nem tett – a szerződés szerinti vételár túlzott voltának vitatására nézve áll fenn és a felperes a keresetében e körben vitatta az adásvételi szerződést jóváhagyó közigazgatási határozat jogszerűségét. A keresetösségi jog terjedelmére és a pernek a kereset folytán behatárolt keretére figyelemmel jelen felülvizsgálati eljárás sem terjedhet túl az adásvételi szerződés szerinti vételár arányos vagy aránytalan voltának megállapításán, mivel e körön kívül eső kérdéseket az elsőfokú bíróság sem vizsgált a jogerős ítéletben. A Kúriának ezáltal a vételár arányosságán és az arra vonatkozó bizonyítási eljáráson kívül eső, az agrárpolitikai célokkal kapcsolatos felperesi érveket jelen felülvizsgálati eljárásban vizsgálnia nem kellett.”

Ezzel szemben a Győri Törvényszék szűkszavúan, de utal arra, hogy az agrárpolitikaicélok megvalósulása vizsgálatának tárgyát képezte, azonban tény, hogy az idézettekén túl e körben többet nem rögzít. [36] „A bíróságnak ezt követően arról kellett határoznia, hogy az alperes által jóváhagyott szerződés a perrel érintett ingatlanra nézve olyan, az általános agrárpolitikai és földbirtokpolitikai érdekeknek meg nem felelően eltúlozott mértékű vételárat tartalmazott-e, amely alkalmas volt arra, hogy a földforgalmi törvény deklarált céljainak megkerülése mellett elővásárlásra jogosultat tartson vissza elővásárlási jogára vonatkozó nyilatkozatának megtételétől.”

A Győri Törvényszék [35], és a Kúria [30] ítéletében rögzíti, hogy a felperes ügyfél volt, másrészt, hogy nem várható el az elővásárlásra jogosulttól, hogy a szerződésre vonatkozóan az általa túlzónak tartott vételárú ingatlanra elfogadó jognyilatkozatot tegyen, harmadrészt, hogy ilyen esetben az elővásárlási jog jogosultjának a megelőző eljárásban kell jelezni a szerződéses vételár eltúlzott voltával kapcsolatos észrevételét, és az eljárás további szakaszában igényét közigazgatási per keretében érvényesítheti. A közigazgatási per keretében felperes észrevételt tett arra vonatkozólag, hogy a helyi földbizottság nem vette figyelembe az agrárpolitikai elvek érvényesülését. A helyi földbizottság állásfoglalása nem köti a mezőgazdasági igazgatási szervet, ez alól egy kivétel van, ha a Földforgalmi tv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tényállás, vagyis a helyi földbizottság egyik elővásárlásra jogosulttal és az adásvételi szerződés szerinti vevővel sem támogatja a szerződés jóváhagyását. Ebből következően az eljáró bíróságnak lehetősége lett volna vizsgálni az agrárpolitikai elvek megvalósulását, amelyre egyébként indítványozó indítványt is tett.

3002/2021 (I. 14.) AB határozat: [25] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint "mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el". Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt rendelkezés értelmezésekor irányadónak tekinti a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban korábban kimunkált gyakorlatát.

[26] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményének dogmatikáját a 6/1998. (III. 1.) AB határozatában foglalta össze: "a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. [...] Egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes." (6/1998. (III. 1.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95; megerősítette például: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]; 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [42])

[27] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban - a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglalt megállapításait ismételten megerősítve - rámutatott, hogy **a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen.** Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes bírósági eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül (Abh., Indokolás [24]).

[28] Az Alkotmánybíróság - az Abh.-val szintén megerősített - 39/1997. (VII. 1.) AB határozatában **a közigazgatási határozatok törvényességének ellenőrzésével összefüggésben úgy foglalt állást, hogy a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának szabályozásánál alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a perbe**

vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálhassa; a közigazgatási határozatok törvényességének bírói ellenőrzése alkotmányosan nem korlátozódhat a formális jogszerűség vizsgálatára.

Mind a Győri Törvényszékhez benyújtott keresetlevélben, mind a felülvizsgálati kérelemben előadtuk, hogy az adásvételi szerződésben meghatározott vételár sérti az általános agrárpolitikai célok megvalósulását. A Kúria indokolatlanul szűkítette le az indítványozó keresetösségi jogát és korlátozta azt a túlzott vételárra és a bizonyítási eljárás jogszerűségére. Megjegyezzük, hogy a Kúria a bizonyítási eljárást sem megfelelően, és nem is teljes körben vizsgálta, a Kúria nem észlelte, hogy nem a jogszabályban foglalt vizsgálatot folytatta le az elsőfokú bíróság (és a szakértő), mivel a jövedelemtermelő képessége a termőföldnek jogkérdés és nem pedig szakkérdés.

Nem ad választ a Kúria indoklása arra sem, hogy indítványozónak miért nem áll fent a keresetösségi joga az agrár politikai célok teljesülése vonatkozásában, e tekintetben az ítélet nincs megindokolva.

7/2013. (III.1.) AB határoza „[34] Ehhez képest az Alkotmánybíróság által vizsgált, az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye** a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvényellenes alkalmazását jelenti. **A tisztességes eljárásból fakadó elvárás** tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit **kellő alapossággal megvizsgálja**, és ennek értékeléséről **határozatában számot adjon**.

[38] 2. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog azt a minimális tartalmi követelményt állítja az adóigazgatási eljárásban hozott határozatot felülvizsgáló bírói döntés indokolásával szemben, hogy az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően az határozat törvényességét érintő lényeges kérdéseit **kellő mélységben** vizsgálja meg, és ennek **indokait döntésében részletesen mutassa be.**”

Érthetetlen, hogy a Kúria miért nem vizsgálta az agrárpolitikai elvek vizsgálatát, amikor indokolásában azt sugallja, hogy maga is érzi azoknak sérülését, hiszen indítványozó végig a per során vitatta az adásvételi szerződésben foglalt vételár arányosságát, valamint az agrárpolitikai elvek ezen keresztül történő megvalósulását. Hiszen indítványozó, mint pályakezdő, helyben lakó, fiatal gazda földszerzése egyértelmű jogalkotói támogatásban részesül. Az indítványozó az eljárás során több helyen jelezte, hogy a Tatabányai Járásbíróságon (40.P.20.466/2022.) a termőföld feldarabolása iránti per folyamatban van, hiszen a szerződéses vevő az azon fennálló közös tulajdon megszüntetését kezdeményezte. Nem titkolt célja a termőföld más célú hasznosítása, azon nyárilak, nyaraló létesítése, amely indítványozó gazdaságát/gazdálkodását teljes mértékben ellehetetleníti.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot az eljárás egészének minősége alapján kell vizsgálni: 3128/2020. (V. 15.) AB határozat [44] Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a tisztességes eljáráshoz való jog az eljárás minőségét jelenti, melynek vonatkozásában kiemelendő, hogy az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, ugyanakkor egy-egy eljárási szabálysértés esetén is lehet az eljárás egészében fair, méltányos, tisztességes (6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 3001/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [40]).

20/2017. (VII. 18.) AB határozat [23] „A bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A **vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja.** Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.”

Igaz ugyanakkor, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásait is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]). Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre (legutóbb pl. 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]) (vö. 3169/2019. (VII. 10.) AB határozat [32])

3179/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indoklás [82] az Alkotmánybíróság szerint az Alaptörvény 28. cikke a formális jogszerűségeen túlmutató, olyan alkotmányjogi szempontból értékelhető tartalmi követelményeket támaszt **a bírói döntések indokolásával szemben, amelyek értelmében a bíróságnak a döntése szempontjait, indokait kellő részletességgel kell bemutatnia.**

A bíróságnak nem kötelessége minden észrevételt egyenként megcáfolnia, de a jelen esetben éppen a jogvita egyik lényegétadó kérdésben nem teljesítette az indokolási kötelezettségét, nevezetesen, hogy miért nem vizsgálta a túlzott ár miatt meg nem valósuló agrárpolitikai célok nem teljesülését.

A fentiekre tekintettel tisztességtelennek tartjuk a Kúria eljárását, mivel az általa is észlelt jogszabálysértést nem szüntette meg, szűkszavú indoklásában csak annyit rögzített, hogy vizsgálnia sem kellett az agrárpolitikai elvek megvalósulását, holott ezt az indítványozó az egész eljárás alatt a per tárgyává tette. Tisztességtelen és a józan észbe ütközik azon eljárás, amelyben lényeges anyagi és eljárásjogi szabálysértések mellett a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokkal ellentétes, okszerűtlen, iratellenes döntés születik. A törvényekben rögzített jog, hogy a keresetben és a felülvizsgálati kérelemben is rögzített jogosultságokat a bíróságok elbírálják, mégis úgy tűnik ennek kikényszerítéséhez az Alkotmánybírósághoz kellett fordulni.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

A jogerős ítélet végrehajtásának **felfüggesztését nem indítványoztuk.**

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (1. Melléklet)

Jelen beadványunkhoz mellékeljük az Alkotmánybíróság előtti alkotmányjogi panasz eljárásra kiterjedő **2023. október 27. napján kelt ügyvédi meghatalmazást.**

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Az Abtv. 52. § (5) bekezdése és 68. §-a alapján tájékoztatjuk a t. Alkotmánybíróságot, hogy az indítványunk **nyilvánosságra hozatalához hozzájárulunk.**

Kijelentjük továbbá, hogy az indítványunkban szereplő **adataink** nyilvánosságra hozatalához **nem járulunk hozzá.**

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

A Kúria **Kfv.I.37.191/2023/6.** számú ítélete igazolja (ami az iratanyag részét képezi).

Budapest, 2023. november 24.

Indítványozó (képviselő)

képv.:

Dr. Román Gyula ügyvéd

(minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírásom elhelyezve az első oldalon)